

УДК 004:378.147:658.8

В.С. Артеменко, канд. техн. наук, проф.

І.Г. Бубенець, ст. викл.

Г.М. Василенко, ст. викл.

УПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ІНФОРМАЦІЙНО- НАВЧАЛЬНИХ РЕСУРСІВ У ПРОЦЕС ПЕРЕПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ ІЗ МАРКЕТИНГУ

Розглянуто основні етапи розробки та шляхи впровадження електронних інформаційно-навчальних ресурсів у процес перепідготовки спеціалістів із маркетингу в Інституті післядипломної бізнес-освіти.

Рассмотрено основные этапы разработки и пути внедрения электронных информационно-обучающих ресурсов в процесс переподготовки специалистов по маркетингу в Институте последипломного бизнес-образования.

Basic stages of the design and ways of introducing of electronic information-training resources in to the process of specialists retraining on marketing in the Institute of post-qualifying business-education are considered.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В основу організації електронного інформаційно-освітнього та навчально-методичного ресурсу слід покласти концепцію, яка б складалася із змістовної (текст, завдання) і процесуальної (організація процесу навчання) частин. Змістовна частина повинна містити структурований виклад основного і додаткового матеріалів, посилання в Internet. Процесуальна частина – включати опис дій слухача при роботі з ресурсом: практичних робіт, самостійних робіт, контрольних завдань, курсових тощо. Реалізацію такої концепції і слід проаналізувати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сукупність традиційних та інноваційних напрямів впровадження інформаційних технологій (ІТ) в освітній процес привела до затвердження інтегративної концепції застосування ІТ в освіті [1], що розглядає ІТ як засіб розвитку особистості, що навчається, а точніше, як засіб переведення слухача, що навчається, в режим саморозвитку, тобто з об'єкта педагогічного впливу в повноправного суб'єкта освітнього процесу й сприятливої актуалізації його управлінської діяльності, як активного учасника інформаційного процесу в середині освітньої системи.

Трансформувавши зовнішні цілі інформатизації галузі освіти у внутрішні цілі освітньої системи вузу, виділивши зовнішнє середовище прямого впливу й зовнішнє середовище непрямого впливу за чинниками безпосереднього й опосередкованого впливу на розвиток організації вищого навчального закладу в умовах інформатизації суспільства, і встановивши, що соціальне замовлення, що надійшло із зовнішнього середовища, зв'язує з інформатизацією сфери освіти затвердження нової освітньої парадигми інформаційного суспільства, можна зробити наступні висновки:

1. Місія процесу інформатизації у вищій школі полягає в зміні системних властивостей організації вузу для створення умов, необхідних для переведення студентів/слухачів у режим саморозвитку, що нерозривно пов'язане з переходом освітньої системи в нову якість.

2. Результатом управління процесом інформатизації освітньої системи безпосередньо у вищому навчальному закладі варто вважати таку незворотну, спрямовану, закономірну зміну складу й структури цієї системи, яка буде відповідати вимогам інформаційного суспільства: забезпечить суб'єктам освітнього процесу соціальну мобільність і здатність адаптації до зовнішнього інформаційного середовища, що розвивається.

Мета та завдання статті. Виходячи з вищесказаного, вимоги підвищення якості й ефективності вищої освіти обумовлюють інтерес до різних форм електронного навчання. Одним зі шляхів вирішення цієї проблеми, на нашу думку, є створення концепції використання в процесі перепідготовки фахівців інформаційних освітніх ресурсів.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогодні не повною мірою вирішено проблеми формалізації основних понять і визначень предметної області електронного навчання. До числа ключових її понять відноситься поняття інформаційного освітнього ресурсу. Взагалі *інформаційний ресурс* – наявний запас інформації, що зафіксовано на будь-якому носії та є придатним для її збереження і використання.

Інформаційний освітній ресурс є комплексним засобом навчання, розробленим на основі Державних освітніх стандартів, що забезпечує всі види навчальної діяльності та дозволяє здійснити індивідуальний дієвий підхід до процесу цілеспрямованого формування професійної компетенції у відповідній предметній області. Це визначення дозволяє розглядати ІОР не як сукупність окремих програмних продуктів дидактичного, енциклопедичного або прикладного призначення, а як системний об'єкт комплексного призначення, предметно-орієнтоване інтерактивне середовище. По

суті, ІОР у такому розумінні є універсальним засобом й методом організації й підтримки навчального процесу різних форм і рівнів. За допомогою ІОР є можливість одержувати у різній формі навчальну й довідкову інформацію, організувати процес засвоєння знань, придбання вмінь і навичок самостійної навчальної або практичної діяльності; ефективно здійснювати контроль результатів навчання, тренаж, повторення; активізувати пізнавальну діяльність слухачів; формувати й розвивати певні види мислення.

Таким чином, інформаційний освітній ресурс може бути продуктом інтелектуальної діяльності викладача або колективу викладачів і розглядатися як стратегічний ресурс розвитку освітньої системи вузу.

Концепція інформаційного освітнього ресурсу для забезпечення самостійної роботи слухачів ВШП. Компоненти електронного комплексу (розміщені на зовнішньому носії або на сервері комп'ютерної мережі) повинні забезпечувати всі види й етапи навчальної діяльності. Відповідно, структура ІОР повинна включати (рис.):

1. Орієнтовний компонент, що містить інформацію, яка допоможе слухачу усвідомити цілі й завдання вивчення дисципліни, обрати прийнятну для нього освітню траєкторію, ознайомитися зі структурою й змістом навчального курсу. До складу цього компонента входять: навчальний план, ОПП та ОКХ, робоча програма навчального курсу з даної дисципліни та кваліфікаційні вимоги за фахом. Як додаткову інформацію можна розмістити посилання на тематику завдань і контрольні запитання, що виносяться на іспит тощо.

2. Змістовний компонент, в який входять інформаційні ресурси, що підтримують виконавчий етап дидактичного процесу: електронний підручник, який містить навчальний матеріал у гіпертекстовій формі з викладом теорії, необхідної для виконання навчальних завдань і демонстраційні приклади; електронний конспект лекцій, виконаний у формі презентацій; практикум, що містить велику кількість прикладів з рішеннями й завдання для самостійного виконання; лабораторний практикум із рішеннями економіко-математичних і статистичних завдань із використанням ПК.

3. Контрольний компонент, що надає можливість організації контролю й самоконтролю засвоєння знань. У складі цього компонента можуть перебувати тестові завдання різних видів як по окремих темах, розділах навчального курсу, так і за всім курсом, що перебувають у вільному доступі й з обмеженим доступом.

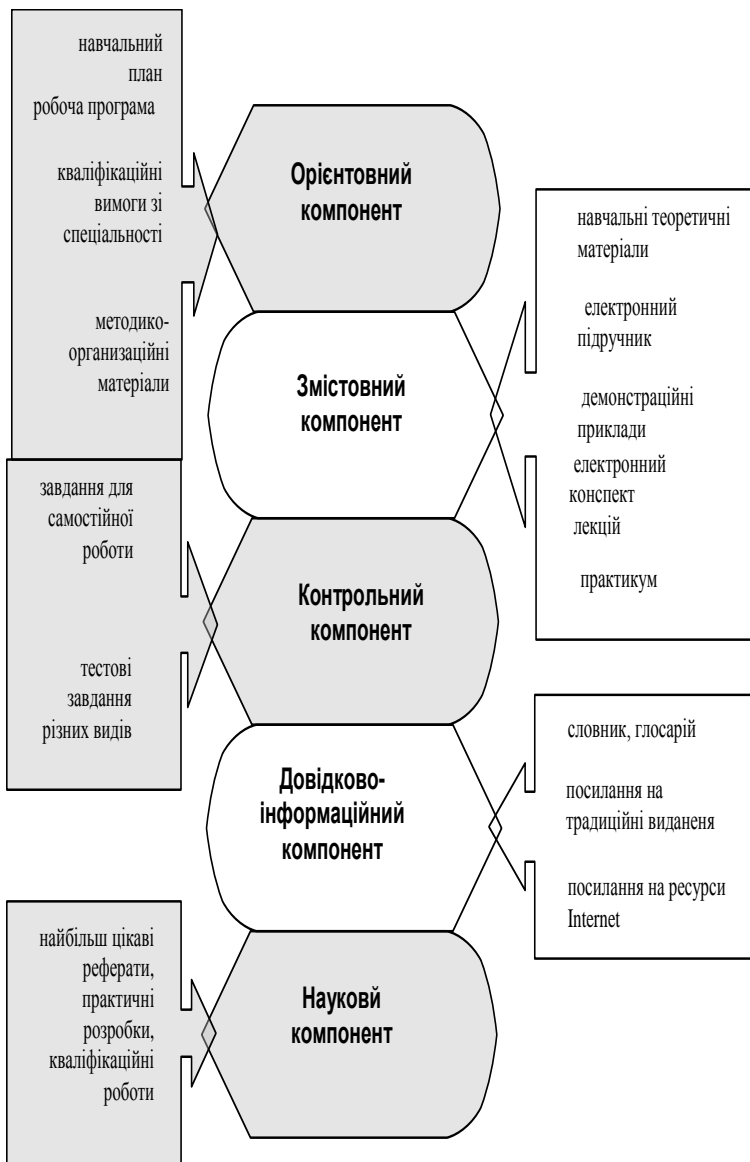

Рисунок – Концепція інформаційного освітнього ресурсу

4. Довідково-інформаційний компонент, в якому міститься різна довідкова інформація.

5. Науковий компонент: найцікавіші реферати, кращі доповіді студентських наукових конференцій, завдання студентських олімпіад (можливо, з рішеннями), роботи учасників наукового гуртка, теми наукових розробок кафедри тощо.

Особливе значення ІОР мають для організації самостійної навчальної роботи слухачів, що навчаються на заочній, індивідуальній чи дистанційній формі. Самостійна робота слухачів є невід'ємною складовою частиною навчального процесу у вузі. Тим більше, що після підписання Болонської конвенції в Україні змінилися вимоги до організації навчального процесу – більше уваги приділяється організації самостійної роботи студентів та слухачів, дистанційній освіті та інтерактивній формі навчання.

Важливим аспектом самостійної роботи є особистісний, оскільки розвиток самостійності, як необхідної якості особистості майбутнього фахівця є одним із важливих дидактичних завдань вищої освіти. Необхідно виховати у слухачів потребу в самостійному вивченні навчальної й наукової літератури, у самоосвіті й саморозвитку впродовж всього життя за допомогою активної пізнавальної діяльності за власною ініціативою, викликаною пізнавальною потребою.

Висновки. Самостійна робота вимагає відповідного інформаційно-предметного забезпечення. Поряд з підручниками, навчальними посібниками, конспектами лекцій, науковою літературою тощо, є доцільним використання в самостійній роботі слухачів електронних інформаційних освітніх ресурсів.

Маючи у своєму розпорядженні електронний підручник, практикум за курсом, рекомендації з рішення типових завдань, бібліотеку електронних носіїв інформації з тематики дисципліни, електронні довідники, перелік питань до семінарів й іспитів, слухач може ефективно організувати свою самостійну роботу з урахуванням власних можливостей і потреб.

Список літератури

1. Пальчук, М. І. Інтеграція педагогічних та інформаційних технологій як передумова розвитку освіти в інформаційному суспільстві [Текст] / М. І. Пальчук // Інформаційні ресурси: створення, використання, доступ : IV Міжнар. науково-практ. конф., 2-5 жовтня 2007 р., м. Алушта, АРК : [Матеріали]. – [Електронний ресурс на CD].

Отримано 30.03.2011. ХДУХТ, Харків.

© В.С. Артеменко, І.Г. Бубенець, Г.М. Василенко, 2011.